

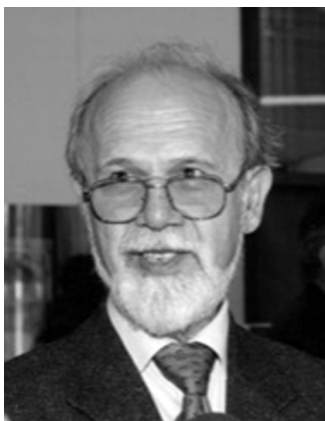
Ранко Рисојевић

ЈОЛПАЗ ДАВИДОВ

Лутка игра

по мотивима Кочићевих прича

Јаблан и Јазавац њед судом

Ранко Рисојевић (1943), пјесник, прозаиста, драмски писац, есејиста, историчар математике, преводилац и културни посленик, објавио је око педесет књига, од тога 18 пјесничких збирки, 25 прозних књига, међу којима 10 романа; изведено му је десетак радио-игара за дјецу и два за одрасле у Народном позоришту Босанске крајине у Бањалуци. Приредио је за штампу више књига поезије и прозе српских и страних аутора. За књижевни рад награђиван је више пута, а најзначајније награде су: награда „Жељезаре Сисак“ за поетску књигу *Праг*, награда „Лаза Костић“ за прозну књигу *Шум*, награда „Политикиног забавника“ и Удружења књижевника РС, Подружница Бањалука, за роман за младе *Иваново ошварање*, награде „Печат вароши сремско-карловачке“ и „Скендер Куленовић“ за поетску књигу *Први свијет*, награда „Пјесник – свједок времена“, Сарајевских дана поезије за *Самоћу*, *Молићеве*, награда „Бранко Ћопић“, Српске академије наука и умјетности, за роман *Босански целати*, награда „Душан Васиљев“ за роман *Господаска улица*, те „Кочићева награда“ за укупно стваралаштво. Проза и поезија превођена му је на више европских језика.

Бавио се издаваштвом и 23 године библиотекарством, руководећи Народном и универзитетском библиотеком Републике српске.

Шира библиографија као и дио пјесничког и прозног опуса могу да се виде на интернет адреси www.risco.nubrs.rs.ba.

Ранко РИСОЈЕВИЋ

ЈОЛПАЗ ДАВИДОВ

Лутка игра

по мотивима Кочићевих прича

Јаблан и Јазавац њед судом

ЛИЦА:

ДАВИД

ЖЕНА

ЛУЈО

СУДАЦ

ПИСАРЧИЋ

ДОКТОР

КНЕЗ

ЧОВЈЕК I

ЧОВЈЕК II

Сцена у мраку. Звјезде. У даљини се чује неко њашче. Можда нешто музике која њоштрава њу сеоску ноћ.

Лейи крилима, као кокошијим. Кукурикање. Кукурикање се њонови, сасвим у њредњем њлану. Одговор са свих сѡрана, удаљенији, ња ближи, кукурикање и лейи крила. Ошварају се нека враиа. Излази жена са фењером.

ЖЕНА: Који је то сат кад се овако пијетлови јављају.

ДАВИД: (Појављује се са сѡране, сѡиан, мали, жѡљав, храма на једну ноћу)
Рано, пријо, рано.

ЖЕНА: А ти си то, невољо једна. Опет си пробудио пијетлове.
(Јављају се и друге жене, са фењерима, њовика на Давида)
Шта то радиш угурсузе ниједан? Само будиш поштен свијет.

ДАВИД: Устајте, устајте.

Смије се и одлази. Одједном залаје ѡас. Јаве се са свих сѡрана ѡси. Жене ѡракћу на њежа, у хору.

Сунце је високо одскочило. Давид долази са лијеве сѡране на сцену, ѡдје се у средини налази Лујо и њеѡв Јаблан, диван бик. Лујо милује своѡ Јаблана ѡо враиу.

ДАВИД: (Крије се иза једноѡ ѡрма)
Види врага, види врага. Увијек заједно. Шта ли само тамо ћућоре.

ЛУЈО: Наруцај ми се мој Јаблане, наруцај ми се. Сутра ћеш на мегдан.

ДАВИД: Охо, на мегдан, то ће бити добро.

Давид лежне иза ѡрма и ѡирави се да сѡава. Сунце се клони заиаду.

ЛУЈО: (Сѡрема се на ѡочинак, ѡкрива се неком ѡњавицом)
Само шјутра! Да га набодеш...
(Јаблан клима ѡлавом, као да му одобрава)
Добро се ти, Јабо, наруцај. Руцај, брате, колико ти дуса подноси... само шјутра! Рођени мој, мили мој, драги мој, Јабо.

Јаблан му ѡриће ѡа ѡа благо, њежно, рејом ѡошкакља ѡо носу.

ЛУЈО: Зар мене, Јабо?... Сад ћу ја плакати.

Найрави се да њлаче, Јаблан му лиже лице, ѓурка ѓа роџом, њежно.

ЛУЈО: Није, није, Јабо! Шалим се ја. Ниси ти мене ударио...
Е, немој се, оца му, одмах за свашта љутити! Де, да се пољубимо.

Пољубе се, а Лујо се окрене на друѓу сџрану. Из сна се ѓромешкољи Давид, ѓоѓледа ѓуић Лује, насмије се.

ДАВИД: Хе, царски во сјутра се боде са Јабланом Лујиним.
Царски во, није шала.

Мрак, у ѓредњем ѓлану сџава Лујо. Одједном, изнад њеѓа, њеѓов сан, Јаблан се боде са Рудоњом. Јаблан ѓада, Рудоња над њим слави ѓобједу; одједном, обрнуиша слика, Рудоња ѓада а Јаблан риче слављенички. У сну, Лујо слуша своју ѓјесму:

Воло-лиѓе, доло-лиѓе!

Јаче моје мило баче

од ѓе ваше јадне краве!

Ѓа, кравуљо, наѓрдуљо!

Мрак, заићим јуићро, сунце се диже. Лујо се наѓло диже, изненађен јуићром.

ЛУЈО: О, свануло већ. Јабо, бате, што ме ниси пробудио?

ДАВИД: *(Буди се, не вјерује својим очима)*

Гдје сам ја ово законачио, људи љуски! Ма, јел могуће?

ЛУЈО: *(Усџаје и води Јаблана са собом)*

Е кад си се тако, бате, наруцо, да кренемо на мегдан.

(Узима свој шџаић и мјери ѓа ѓедљима)

Хоће Јаби набости, неће, хоће, неће, хоће, неће, хоће.

Радосџан скаче од земље. Давид ѓа ѓраићи у сџоћу као ухода. Посакаује и он, клебесџури се. Тако сџићжу на мјесџо мегдана ѓдје се искуићило мноѓо свијеића. Ту је и оѓромни Рудоња, црвени, велики, несимџаићични бик.

ЛУЈО: Јабо, бате, ако данас платиш главом, не зажали на ме.

Ѓрли своѓа вола, људи ѓа ѓаићу ѓо раменима, соколе.

ЧОВЈЕК I: Не бој се ништа, синко. Твој је бик стари мејданџија!

ЧОВЈЕК II: Јеси ли се уплашио мали?

ЛУЈО: Не бојим се ја, вала, ништа!

ДАВИД: *(Кукуруиче, лаје. Засмијава народ. Крива с једноѓ краја на друѓи)*

КНЕЗ: На страну жене и дјеца, нека само бикови остану.
(Сви се склањају. У центру су Јаблан, складан, лијеј, али нешио мањи, и Рудоња, оџроман као бријеџ.

ДАВИД: Биће вруће, биће вруће.

ЛУЈО: Трке, Јаблан!

КНЕЗ: Трке, Рудоња!

Замейне се сираина биика. Бикови којају ноџама, фркћу, којају земљу, један ѓрумен поџоди Давида у лице, сви се смију шоме. Рудоња насрне на Јаблана.

ЛУЈО: Подувати га, Јабо!

Јаблан посрну, сшусши се на једну ноџу, одоздодохваши Рудоњу и наби ѓа на роџ.

КНЕЗ: *(Преилашено)*
Не дајте, људи, нагрди вола.

Док Рудоња крвари исшод враши, шао на шредња кољена, Јаблан поносно исшрављен риче да брда одјекују. Славље људи.

ДАВИД: *(Кукуриче, лаје, док не угледа своју жену која му шријеићи шрилази)*
Здраво, уранила, откуда ти?

ЖЕНА: Ма, само зјала продајеш наоколо. Несрећо једна.
Знаш ли да је јазавац појео све кукурузе.

ДАВИД: *(Блене)*
Ха.

ЖЕНА: *(Неким шшшайом шолеши на њеџа, док се свијеи смије)*
Даћу ја теби ха!

Давид бјежи а жена за њим. Напокон сшшжу до њеџове њивице, ѓдје су кукурузи сви поџажени.

ДАВИД: О, несрећо једна, јазо, јазави, јолпазе ниједан, шта уради

Давид кука, скаче око кукуруза, шридиже их, али они не сшоје, неџо поново кљокну на земљу. Ушо шрисшиже њеџова жена, а Давид од ње бјежи на дрво.

ЖЕНА: *(Вишла шшшайом шрема њему)*
Ту ћеш ми остати цијелу ноћ, да знаш, да сутра зором ухватиш оног свог јолпаза.

ДАВИД: Шта ти је, жено?

ЖЕНА: И да га водиш у Бању Луку, на суд.

- ДАВИД: Боље да га одмах умлатим.
 ЖЕНА: А не, онда ће доћи царски људи и тебе отјерати у затвор.
 ДАВИД: Откуда ти то знаш.
 ЖЕНА: Знам ја закон. У нашег је цара све по закону. Има он закон и за јазавца.
 ДАВИД: Зар за мог јолпаза?
 ЖЕНА: И за њега. А ако га не ухватиш ја ћу ти већ показати.
 ДАВИД: *(Тресу му се хлаче од сѝраха, скоро да љадне са дрвѝа)*
 О гадне жене, људи моји. О напасти једне.

Заѝамњење.

Одједном ѝуѝ, љаде Давид са дрвѝа.

ДАВИД: Јој, што сам се угруво.

Раздањује се. Давид сѝава љод дрвѝом. Буди се, види јазавца који се шуља да уђе у руѝу. Давид скаче на њеѝа, јазавца му измиче, бјежи, али Давид љоново скаче и набија му врећу на ѝлаву. Ко-ѝрање Давида и јазавца.

ДАВИД: Хе, хе, угурсузе један, јолпазе један, сада сам те ухватио. На суд ћеш ти, на суд.

Судница, свиѝѝла љросѝорија, са сликом Цара и љредсједника владе са љовезом љреко ока. Писарчић и судија за својим сѝолови-ма. Судија дебео, једва сједи за сѝолом, велики бакенбарди, велике наочаре на носу. Писарчић мршав, висок, љолеѝао љреко сѝола, уѝѝоѝљен. Давид улази, они љолеѝли љреко сѝолова, шкриѝе љера, судија забио нос у неку књижурину и неѝѝо мрмља њемачки.

ДАВИД: Добар дан, главати господини!

Нико не одѝовара.

ДАВИД: *(Обилази око њих, завирује у оно ѝѝо љисарчић ѝѝше, ѝледа ѝѝа ѝо судија чѝа. Врећа му на ра-мену, у њој јазавца, њушка му вири најоље)*

Добар дан, главати, царски господини!

(Клања се ѝеаѝрално и љосѝрдно љред царевом сли-ком)

Е, чекај блентави Давиде! Што си посрљо ко прасе у сурутку? Зар не видиш да господини имају посла?

(Јазавцу)

А ти, лопове један, дошо си ће треба! Вође нема кукуруза, ама има нешто друго, јазо, има за тебе

- закона. Јадна ли ти и прежалосна мајка. Зар изјести читаву њиву кукуруза,
(*Подиџао је џлас ња џа судија чује*)
а остати некажњен!
- СУДАЦ: Ко је то?
- ДАВИД: Добар дан, главати и велеважни царски господине!
Слуга сам пре покорна... Ама, каква је ово кућа ђе се не поздравља?
- СУДАЦ: (*Обрецне се на њеџа, исџуривши свој оџромни сџомак*)
Шути, марво једна!
- ДАВИД: Шути, марво једна! То је лако рећи, али то није у најмању руку у реду да рече један, рећмо казати, царски службеник.
- СУДАЦ: (*Доскочи до њеџа и џурка џа својим оџромним џрбухом*)
Ти ћеш мене зар учити!
- ДАВИД: (*Повлачи се, крива на једну сџрану*)
То не би могао ни у сну сањати.
(*Одједном одважно џрема њему. Пружа му руку*)
Здраво свано, господине?
- СУДАЦ: Ти да се са мном рукујеш и здравиш?!
- ДАВИД: Како си ти, како је госпоја? Је л она здраво?
- СУДАЦ: Да теби не фали што? Јеси ли ти потпуно здрав?
- ДАВИД: Да, да, и ми смо сви здраво и мирно.
(*Окреће се џисарчићу*)
Јеси ли ти здраво свано, дијете?
- СУДАЦ: (*Нервира се, џоново заскаче својим сџомаком Давида, који узмиче. Та њихова иџра џраје сџално, они не мирују, чак ни џисарчић. Удаљџи их од њихових сџолова. Чак би се и џи сџолови џовремено моџли џокренуџи џријеџећи џрема Давиду*)
Ама, шта је теби, будало? Оклен си? Како се зовеш?
- ДАВИД: (*Облијеће око њих као оса, крива на ону фаличну сџрану, не мирује*)
Ја се зовем, славни суде, Давид Штрбац, село Мелина, котар Бања Лука, окружље Бања Лука, а земља, мислим, главати господине
(*Показује рукама велику џлаву*)
да ће бити Босна. Кућна ми је нумера 47.

- СУДАЦ: *(Заврџило му се од Давидова кружења око њеџа, хваџа се за џлаву, џосрће као да ће џасџи, Писарчић џа џридржава, доводи до сџола џдје се наслони Су- дац)*
Добро, добро, Давиде. Видим да знаш ред. А шта ти је то у тој... Но, како се то зове?
- ДАВИД: *(Подноси му џод нос врећу са јазавцем, Судац зачеџи нос да би се сџасио од силноџ смрада)*
Врећа! Врећа се ово зове а ово у врећи...
- СУДАЦ: Што тако одвратно смрди.
- ДАВИД: ... ово се јазавец зове.
- СУДАЦ: *(Пресџрашено. Бјежи на друџу сџрану сџола)*
Јазавец! Шта ћеш с јазавцем овдје?
- ДАВИД: Тужим га славном суду, јер ми је изио читаву њиву куруза. Тужим га и тужићу га што се даље и теже може!
- СУДАЦ: *(Згледа се са џисарчићем, обоџица џрилазе Давиду, завирују му у очи, клебесџуре се на њеџа)*
О-хо, људи, људи! Шта још човјек неће доживјети у овој будаластој Босни! Јазавца тужити! Е, ово је права будала, будала над будалама. Ама, откуд ти је дошло у главу да јазавца тужиш?
- ДАВИД: Зар ти, болан, мислиш да ја не знам да овај ваш цар, *(Показује на слику)*
има за свашта закон? Зна то Давид, зна. Немој мислити да не зна.
- СУДАЦ: *(Чешка се џо џлави)*
Добро је то и лијепо све, Давиде, али јазавца тужити! То... то...
- ДАВИД: Е, немој тако, главати господине. Знам ја да наш цар има за све закон, па и за марву. А и она моја бабетина, *(Из џозадине се одједном, као најасџи и џривићење џојави Давидова жена и џријеџи му меџлом, а он се оџреса и џџера је од себе)*
баш ова, лијепо мени каже. Знаш, ми сједимо и штудијерамо, штудијерамо...
- СУДАЦ: Баш тако штудијерате?
- ДАВИД: Да, дуго и много штудијерамо.
- СУДАЦ: Па зна ли ти баба што?

ПИСАРЧИЋ: Хе, хе, хе.

ДАВИД: Што се ти клебестуриш ту, вузле једно вузласто. Моја би баба могла мјесто вас овдје људима правду и закон дијелити. Тако је паметна и учевна жена.

СУДАЦ: Баш тако учевна?

ДАВИД: О, не питај, господине, то је чудо једно! Да ти се, којом срећом, јутрос било оклен прикрасти, па да чујеш њезине памети и науке.

Одједном иду искрсава Давидова жена са сиволицом и сједне преко иуица Давида. Сједне и Давид и блене у њу, као у ириказу.

ЖЕНА: Ти идеш, Давиде? Ха?

ДАВИД: *(Чешка се и чуди)*
Па видиш, жено, да сам пошо.

ЖЕНА: А знаш ли ти шта ћеш тамо, рећмо касти, учинити?

ДАВИД: Тужићу га што се даље и теже може. Јолпаз је то заслужио.

ЖЕНА: У који суд мислиш?

ДАВИД: Па ја мислим, жено, у окружни, јер је штета велика.

ЖЕНА: *(Усипане ња га удари њо леђима. Судац и Писарчић се ишчуђавају)*
Ето, гром те не убио? Увијек се валиш, ја ово, ја оно, паметан сам, учеван сам, знам закон! Јадна ти твоја наука и знање.

ДАВИД: *(Ошпреса је са себе)*
Чекај, жено, научи ме, слушаћу те. У који ти мислиш суд да би требало ићи?

ЖЕНА: Најприје ајде доље у наш, мали сељачки суд, будало једна будаласта!... А послвије, будало једна, будаласта, иди даље, све до цара.

ДАВИД: Ама, жено, оклен ти толика памет, све му љубим?

ЖЕНА: А како ћеш поздравити царску господу?

ДАВИД: Па, вако, рећмо казти, помози бог, царски суци, на Бањој Луци.

ЖЕНА: *(Врисну и полейти на њега, Давид се свали са сиволице)*
О, јадна ти сам ја и чемерна с тобом по сто пута! Кад уђеш у наш мали, сељачки суд, викни: Добар дан, главати господини!... А кад уђеш у онај већи, округли, дубоко се поклони...

ДАВИД: Нисам ја, жено, млада па да се клањам на вјенчању.

ЖЕНА: Шути, сунце те небеско спржило, кад ништа не знаш.

Несћаје Давидова жена.

СУДАЦ: Богами, Давиде, баш ти је учевна жена.

ДАВИД: Ја, баш зорли, кабасто учевна жена, кршна, наочита, ко кнегиња. Само ме овај јолпаз, упропасти.
(Плаче)

СУДАЦ: Шта ти је, Давиде? Зашто плачеш? Шта је теби криво и неправо у овој царској земљи?

ДАВИД: Није ми ништа криво на славни суд, већ на вог проклетог лопова, шјеме му се уметло!
(Туче јазавца ѿо њуици)

Душманине и злотворе мој, вјешала ћеш ти омастити, ако у овој земљи буде још имало правде и закона!

СУДАЦ: Што га толико тучеш и кунеш? Шта ти је учинио?

ДАВИД: Зар ти нисам малоприје казо? Изволи, господине, да га повргнем на земљу? Тежак је ко млински камен, толко се најео моје муке и сиротиње.

СУДАЦ: Изволим, изволим, Давиде, спусти га.

ДАВИД: Како би било, главати господине, да га извадим из вреће, па да га привежем за ву једну ногу од астала, да видите мог злотвора и душманина, кости му у Зеници на робији сагњиле. Изволи, велеважни, царски и главати господине?

СУДАЦ: Изволим, де, привежи га.

ДАВИД: *(Вади јазавца, који се коѿрца, хоће да уѳризе Давида, који ѳа бије ѿо њуици)*

Чувајте се, господини моји, јер ако ми се измакне, зло ће бити. Тај има зубе, мој господине, ко ја некад у младости. Види, види како њуши, шуште ли оклен курузи. О, небо те убило.

(Удара ѳа ѿо њуици, али се јазавца оѿме и ѿобјеѓне, ѿа као луд кружи наоколо, сви вршиће и склањају се)

Чувајте се, господини моји, измаче ми се! О, јадан ти сам, што учини.

Јазавца се заошћрљиво, накосћријешио, ѿа ћрчи кроз судницу. Сад ѿолећи једном ѿрозору, сад друћом, сад се заћрчи ѿод један сћю, сад ѿод дрући, сад оѿећ ѿолећи враћима, сад оѿећ мећу ноѓе Судији, који врисне и ѿадне.

- ПИСАРЧИЋ: *(Помаже судији да устџане)*
Што си га пустио магарче?
- ДАВИД: Ко ме ти то велиш, магарче?
- ПИСАРЧИЋ: Што си га дријешио, будало?
- ДАВИД: *(Смије се, не може да џресџане)*
Ама, чекајте, људи, да се мало приборем! Ја сам тебе пито: изволи, господине? Ти кажеш:
(Карикира ѓа, исџрбљује свој сџомак)
Изволим изволим, Давиде. Е ко је сад крив? Ја, бели, нисам, јер слушам што старији изволи и нареди.
- СУДАЦ: Ти си, Давиде, и будала, и ниси будала.
- ДАВИД: Вала ти на таквој ријечи ко старијем и учевнијем.
- СУДАЦ: Што си водио овог лопова пред суд. Што га ниси одма на њиви убио?
- ДАВИД: Е, не море, ту је суд да суди, а не блентави Давид, који би га и убио колико је блентав. Али ја знам ред и закон. Да ја њега убијем, а мене суд у затвор.
- ПИСАРЧИЋ: Е, та ти је, Давиде, на мјесту.
- ДАВИД: Свака је моја, дијете, на мјесту, свака! Него, кажите ви мени, оћете ли већ почети овог брезаконика осуђивати или нећете, да знам на чему сам?
- СУДАЦ: Ти си, Штрбац, права правцата будала. Јазавца осуђивати. Ти си луд, божји човјече.
- ДАВИД: *(Љуџиџиџо, увријећено, џоказујући на судију)*
Немој ти, господине, тако! Ти си луд ти си будала...
- СУДАЦ: Ти то, Давиде, показујеш руком на ме. Пази се, да...
- ДАВИД: Да сам ја луд, ја би био у лудој кући, а не би се данас разговарао с царским људима. Ама, зар није тако? Него ви њега осудите. Ако га не осудите, скочићу у Врбас, јер жени не смијем на очи.
- СУДАЦ: Зар ти је жена тако наопака?
- ДАВИД: И најпослије доћи ће ме главе.
- ПИСАРЧИЋ: Зар си такву оженио?
- ДАВИД: *(Уноси му се у лице, ћули уши)*
Како рече?
- ПИСАРЧИЋ: Зар си удовицу оженио, питам те?

- ДАВИД: Тако ти младости, дијете, не уплећи се у разговор кад ништа не знаш.
(*Кревелџи се*)
Зар си удовицу оженио?
- СУДАЦ: Вас се двојица не разумијете.
- ДАВИД: Ама, господине, немој ти барем бити будала. Ово вузле ме пита је ли мене жена оженила. Како ће мене моја рођена жена оженити?
- ПИСАРЧИЋ: Је ли та твоја жена, наиме, коју сад имаш, је ли, питамо те, прије била ожењена?
- ДАВИД: Жена оженита! Жена оженита.
(*Хоџа наоколо, у круж, око њих, да им се заврџи у џлави*)
Жена оженита! Ама, зар се у вашој земљи жене жене?
- СУДАЦ: Колико је стара та твоја жена?
- ДАВИД: Па има једно тридесет година...
- ПИСАРЧИЋ: Но, млада је још.
- ДАВИД: Дабоме да је млада. Још јој предњи зуби нису падали.
Церека се. Закукуруиче одједном. Они се зајрејасџе, али се џисарчић сабере.
- ПИСАРЧИЋ: Па добро, кад је тако млада, онда си је мора дјевојком оженити.
- ДАВИД: (*Сџане, зађледа се у џисарчића, куцка џа џо џлави*)
Ама, шта је теби? Како ћу ја жену дјевојком оженити? Шта би то онда било. Богами, дијете, ја би реко да ти ниси саставио око лијеске...Што ћу ја жени дјевојку доводити?
- СУДАЦ: Е, сад ја знам, треба те питати јеси ли ти жену довео кад је још била дјевојка? Ха, тако.
- ДАВИД: Е, сад и ја знам. Три пута се удавала. Ја сам је чак из треће руке добио.
(*Сви се смију. Судија нешџо биљежи*)
Него реци ти мени, господине, шта сам ја скривио нашој премилостивој Земљаној влади и славном суду, па да им је дражи овај брезаконик и одметник од мене? Немојте, господини моји, гледати што сам ја чојек сирома сељак, већ судите по правди и закону.
- ПИСАРЧИЋ: А шта ти, Давиде, знаш шта је правда и закон?

- ДАВИД: А шта ти знаш, вузле једно вузласто, осим тог царског чина на теби? Зелен си, дијете, зелен ко зелена грана у гори зеленој.
- ПИСАРЧИЋ: Глуп си ти, Давиде, да схватиш шта је то царски суд и шта је закон.
- ДАВИД: А ко оно зна, вузле једно вузласто, осим тог царског чина на теби! Е, де де сад кажи, немој врдати! Како би ја преживио твој царски закон да сам будала, како ти кажеш? А ?! Зелен си, зелен ко зелена грана у гори зеленој.
- ПИСАРЧИЋ: Ја сам конта нешто друго, а и та ти је на мјесту.
- ДАВИД: Свака је моја, дијете, на мјесту, свака. Немој мислити да није. Ево, питај и овог мог јолпаза. Питај га, ако знаш.
- СУДАЦ: Како говори, Давиде, тај лопов, којим језиком?
- ДАВИД: То ти, главати господине, нако сигурно не умијем казати. Бркљачи ко и ти и ово дијете, кад сте нешто малоприје договарали. Забркљачи-де, господине, мало на њег, да видим оће ли...
- СУДАЦ: *(Смије се и њроговори нешто њемачки јазавцу, који диже њушку. Судија га удари мало по њушци, смије се)*
- ДАВИД: Види, господине, види како диже њушку, како те разумије. Види лопова једног како се ко ђоја ражалостио. Не претварај се, лопове један! Иако говориш господиновим језиком, то ти неће помоћи. Слободно, немој се претварати.
- СУДАЦ: Кад је рођен, колико је стар овај твој лопов, Давиде?
- ДАВИД: Није он ни стар. Млад је он још.
- СУДАЦ: Не питам те то, већ бих рад знати колико му је година. И то ми је потребно, ако хоћеш да га осудим.
- ДАВИД: А колико има година откад је царска власт дошла у Босну?
- СУДАЦ: Па има тако двадесет и три, и четири године.
- ДАВИД: О, много, побогу брата. Збиља, кад ћете ви већ напоље... Е, толико је година, отприлике и овом лопову, шјеме му се затрло.
- ПИСАРЧИЋ: Ја бих река, господин судца, да се овај човјек претвара и да нас вуче за нос.

- ДАВИД: *(Према љублицы, и за себе)*
Е, мој синко, зар си ти то сад видио?
(Њима)
Не гријешы, дијете, душе. Не биједи ме код славног суда. Ето, господине, казо сам све што си ме пито. Сад морете тог лопова осудити.
- СУДАЦ: А име?
- ДАВИД: Име му је Јолпаз Давидов. Тако га свијет зове, а тако ће му и славни суд позовке писати, ако га данас не осудите на вјешала.
- СУДАЦ: *(Устїаде, љрави се као да озбиљно чийа љресуду)*
Давиде, чуј сад. Стани мирно, тако. Закон осуђује...
- ДАВИД: А камо оно: у име царево? А не, господине! Нећете ли по реду и закону, има у овој земљи и окружни суд, има наша премилостива Земљана влада, а овај исти Давид, с овом истом својом блентавом главом, и с овим истим лоповом, мого би једног јутра и пред царом осванути.
- СУДАЦ: Па ето, Давиде, у име царево закон осуђује јолпаза Давидова на двадесет...
- ДАВИД: Молим те, главати господине, ко што се бог и старији моле, држ се само реда и закона!
- СУДАЦ: Славни суд у име царево осуђује јолпаза Давидова, стара двадесет и двије године, ожењена, из села Мелине, котара Бања Луке, окружја Бања Луке, земље Босне, кућне нумере оне као двије кантарске куке, на двадесет година тешке тамнице у Зеници...
- ДАВИД: *(Скаче од радостїи, врїи око себе судију, удара јазавца љо њуици)*
О-о, јазо! Чујде, јазо! Оћеш још мало куруза, јазо? Јазо! Јазо, болан, што не говориш? Јадна ли ти и прежалосна мајка твоја! Има, има и за тебе закона у овој земљи, немој мислити да нема... Вала славном суду! Ја сам задовољан осудом. Ко што сам задовољан Јаблановом побједом над Рудоњом.
- СУДАЦ: Шта кажеш?
- ДАВИД: Лујин Јаблан, надбо царског вола Рудоњу.
- СУДАЦ: То не ваља, то не ваља, цар ће се наљутити. Не смије се царски во нагрдити. То не, ваља, не ваља.

- ДАВИД: А ко ће мени штету платити што је овај лопов починио? Из царске је шуме, па ја мислим...
- СУДАЦ: Ево ти, Давиде, за штету, а овај ће лопов сјутра у Зеницу...
- ДАВИД: Да то није каква милостиња, кад је тако мало? Ако је милостиња, не примам!
- СУДАЦ: *(Даје му јои)*
Зато што си ми јавио о Рудоњи, ево још. Послаћемо ми по Лују. А новци су из царске касе. Плаћа ти се штета.
- ДАВИД: А што ће вам јадни Лујо?
- СУДАЦ: И њега да осудимо, што је његов Јаблан надбо царског вола.
- ДАВИД: Болан, болан, ја би крви своје, иако је снажна и отровна ко змијски јад, уточио нашој премилостивој Земљаној влади, нека се цијела потрује.
- СУДАЦ: Како, како?
- ДАВИД: Све полако.
- СУДАЦ: Човјече, не разумијем те!
- ДАВИД: Мука, жива мука је мене, главати господине разумјети!
- СУДАЦ: Причекај ти, Давиде, сад ћу ја повести једног господина који ће те разумјети.
(Излази)
- ДАВИД: Куд ово оде главати господин судац?
- ПИСАРЧИЋ: Сад ће доћи.
- ДАВИД: Не слути ово на добро!
(Почне да шећа около)
Види, дијете, како се и ја знам шајцати. Само ми је лијева нога мало краћа од десне, па се много ге-гуцкам. То ме царска власт дохватила по нози, хвала јој што ми није обје пребила...
(Гледа у слику цара)
Чија је ово штрампа, дијете?
- ПИСАРЧИЋ: То је цар.
- ДАВИД: Зар ово ваш цар?
- ПИСАРЧИЋ: И наш и ваш.

- ДАВИД: Није, брате, богме, наш. Нама не треба цар.
(Гледа њредсједника владе, са њовезом њреко очију)
А чија је ово штрампа, дијете?
- ПИСАРЧИЋ: То је оно што ви, сељаци, зовете Земљана влада.
- ДАВИД: О, чекај, љубим је, да је видим!
(Пење се на сџолицу, њада, њоново се њење)
О, зар ћорава, наша Земљана влада, год јој њезин.
(Поново њада са сџолице)
Зато нами, грдна рано, све ћораво и иде у овој земљи!
- СУДАЦ: (Улази с докџором)
Шта то радиш, будало.
- ДАВИД: (Диже се)
Ништа, главати господине!... Е, људи моји, да сам јуче умро, не би знао да је наша премилостива Земљана влада ћорава.
- СУДАЦ: (Докџору)
То је тај сељак што тужи јазавца. Молим вас, господине докторе, да га прегледате. Сад ми се чини будала над будалама, сад опет врло бистар и паметан. Чу-дновато и загонетно створење.
- ДОКТОР: На први поглед то буде била будала, blogsinniger Kerl, Cretin!
(Давиду)
Како се буде звала?
- ДАВИД: Чекај, чоче, да се ко људи најприје упитамо за здравље, па онда о... Здравно, мирно, господине? Како је госпоја? Је л она здраво сванула?
- ДОКТОР: Но, како име, како се буде звала?
- ДАВИД: Господине докторе, није пукло већ је никло...
- ДОКТОР: (Љуџиџо)
Но како се буде звала?
- ДАВИД: Ја се буде звала, ајд кад оћеш тако, бог те убио, Давид Штрбац, село Мелина, котар Бања Лука, окружље Бања Лука, земља Босна, кућна ми нумера 47. Тако ме славни суд пише и тако ми позовке шаље.
- ДОКТОР: (Церека се)
Тај си уобразил да граф јест! Но, што то јест? То велик име и тител како код један граф имала ти.

- ДАВИД: А, ја се држим реда и закона ко и сваки гроб, ако ниси знао.
- ДОКТОР: Имала жена?
- ДАВИД: О, имала зорли, кабасто учевна жена!
- ДОКТОР: Имала деца?
- ДАВИД: Имала, господине, доктуре, двоје женске дјеце, двије цурице ко двије златне јабучице.
- ДОКТОР: Но, два шенска и два мушка деца.
- ДАВИД: Е, мој злоглави врнто и мој блентави ћићулајкане!... Да, тако је, тако.
- ДОКТОР: Што тушила јасавац.
- ДАВИД: Тужила... изјела читава њива куруза, будала ко и ти.
- ДОКТОР: Но, ти будала. Ко тушила јасавац, шивотиња тушила? То ништ друго већ будала! Са шивотиња са јасавац нема сакон...
- ДАВИД: А, има у нашег цара! То смо виђели данас. Немој ми кварити рачуна.
- ДОКТОР: *(Загледа ђа са свих сѝрана, оѝвара му очне кайке, уноси му се у усѝа. Вади сѝраву и мјери му ѓлаву)*
- ДАВИД: Шта!? Зар се у вас и памет на гради мјери? Зато сте ви тако и паметни, ко овај мој јолпаз.
- ДОКТОР: Четрдесет...
- ДАВИД: Зар ја четрдесет гради будаласт? О, много, побогу браћо! Па колико сте онда ви?
- ПИСАРЧИЋ: Јест, јест, Давиде, четрдесет си гради будала.
- ДАВИД: *(Одвезује јазавца од сѝола и док јазавец јури ко луд ѝо соби, а судија, ѝисарчић и докѝор бјеже од њеђа)*
Здраво живо, људи, остављам вам овог јолпаза, кад је већ нашао своје друштво. Знате му језик, блентав је ко и ви, па се снађите. И поздравите ми цара и Земљану владу.

Одлази.

Завјеса.